

Skolenkäten – Teknisk rapport

Enkätomgång 10, vårterminen 2015

Diarienummer 2014:6692

Innehåll

1	Bakgrund.....	4
2	Metod.....	5
3	Genomförande.....	9
4	Svarsfrekvens.....	12
5	Resultatredovisning.....	14
6	Ändringar i Skolenkäten.....	18
7	Bortfall.....	20

1 Inledning

Skolenkäten är en del av Skolinspektionens regelbundna tillsyn. Enkäten används för att samla in synpunkter från elever, föräldrar och den pedagogiska personalen, som ett underlag inför bedömningen av skolan. Delar av enkätresultatet utgör också, från och med våren 2015, ett underlag för Skolverkets informationstjänst för elever och föräldrar, "Välja skola".

Undersökningen har genomförts tio gånger sedan enkätstarten hösten 2010¹. Enkäten genomförs en gång på våren och en gång på hösten. Från och med våren 2015 genomförs Skolenkäten med en frekvens på två år vilket innebär att alla grund-, grundsär- och gymnasieskolor besvarar Skolenkäten med 1,5 och 2,5 års mellanrum.

Denna rapport fokuserar på den tionde enkätomgången som genomfördes våren 2015. Rapporten vänder sig till alla som kan vara intresserade av Skolenkätens uppbyggnad, till exempel elever, lärare och föräldrar som har deltagit eller ska delta i undersökningen.

Undersökningen i korthet

Population: Elever i grundskolans åk. 5 och 9 samt gymnasiets år 2. Vårdnadshavare till elever i förskoleklass, grund- och grundsärskolan. Pedagogisk personal i grund- och gymnasieskolan

Huvudområden: Undervisning och lärande, anpassning efter elevens behov, grundläggande värden och inflytande, trygghet och studiero

Periodicitet: Två gånger per år (höst och vår) med start ht 2010

Urvalsram våren 2015: Samtliga grund-, grundsär- och gymnasieskolor i 62 kommuner och 55 större skolföretag

Antal medverkande skolenheter våren 2015: 1652

¹ Arbetet med att utveckla en enkät riktad mot elever och vårdnadshavare påbörjades 2008 på Skolverket. Utvecklingsarbetet togs över av Skolinspektionen och en första pilotstudie med ett urval av elever genomfördes på våren 2010.

2 Bakgrund

Skolinspektionen arbetar med olika typer av inspektioner för att säkerställa att skolverksamheterna följer gällande lagar, regler och läroplaner. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Syftet med Skolenkäten är att bidra med underlag inför tillsynen genom att efterfråga elevers, vårdnadshavares och pedagogisk personals uppfattning av verksamheten. Undersökningen bidrar till att fånga upp företeelser och attityder som är svåra att fånga upp på andra sätt, exempelvis genom att granska kunskapsresultat och verksamhetsbeskrivningar.

Skolenkäten genomförs en termin innan regelbunden tillsyn är planerad för en skolhuvudmans skolor. Skolinspektionens tillsynscykel är på tre år, vilket innebär att inom loppet av tre år har samtliga skolhuvudmän granskats inom ramen för den regelbundna tillsynen.

I juni 2014 fick Skolinspektionen ett nytt regeringsuppdrag, att samla in och överföra information om elevers och föräldrars upplevda skolkvalitet till Skolverkets informationstjänst www.valjaskola.se vilket ska göras med en frekvens på två år². På grund av detta genomförs därför nu Skolenkäten med varje skola med 1,5 och 2,5 års mellanrum.

Vid insamlingen av Skolenkäten eftersträvar Skolinspektionen att upprätthålla de forskningsetiska principerna, barnkonventionen (alla barns rätt att höras i frågor som rör dem själva) och skolförfattningarna.

² SFS 2015:195 Förordning om ett nationellt informationssystem för skolväsendet.

3 Metod

3.1 Population och urval

Skolenkäten är en totalundersökning som riktas till rikets samtliga förskoleklasser, grund-, grundsär- och gymnasieskolor. Även fritidshem omfattas av undersökningen.

Under våren 2015 genomfördes Skolenkäten i totalt 62 kommuner. Dessutom ingick 55 större skolföretag³. I de kommuner som ingick i undersökningen ingick även alla enskilda huvudmän med endast en skola. Totalt ingick 1652 skolenheter i undersökningen.

På Skolverkets Internetbaserade Resultat- och kvalitetsinformationssystem (SIRIS) finns uppgifter om de deltagande skolorna och skolhuvudmännen för denna samt tidigare enkätomgångar:

<http://sir.is.skolverket.se/siris/ris.skolenkat.searchForm>.

3.2 Respondentgrupper

Skolenkäten besvaras av

- elever i grundskolans årskurs fem och nio samt gymnasieskolans år två
- pedagogisk personal som bedriver, följer upp och planerar undervisning i grund- och gymnasieskolan
- vårdnadshavare till elever i förskoleklass, grund- samt grundsärskola

Vårdnadshavare till elever i grundskolan som ska besvara enkäten informeras om deltagandet genom ett brev från Skolinspektionen, distribuerat av skolan. I informationen framgår att deltagandet för barnet är frivilligt och även att vårdnadshavaren kan invända mot barnets deltagande genom att meddela skolan detta.

3.3 Frågeinnehåll

Skolenkäten är framtagen för att vara till stöd och ge underlag i den regelbundna tillsynen genom att bidra med elevers, vårdnadshavares och pedagogisk personals syn på skolverksamheten. Enkätfrågorna fokuserar särskilt på områden som kan vara svåra att få information om från andra källor, till exempel genom att ta del av resultat, verksamhetsdokumentation eller vid besök.

³ Enskilda huvudmän med minst två skolenheter i samma skolform. Enskilda huvudmän med en skola i samma skolform ingick samtidigt med de kommuner som deltog i Skolenkäten.

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på några områden som har stor betydelse för alla barn och elevers möjligheter att få en god utbildning i trygg miljö. På huvudmannanivå granskar vi framför allt vilka förutsättningar som finns för utbildningen och på vilket sätt huvudmannen främjar utveckling av utbildningen.

När det gäller enskilda skolor fokuserar tillsynen på:

- undervisning och lärande,
- extra anpassningar och särskilt stöd,
- bedömning och betygssättning,
- trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling,
- förutsättningar för lärande och trygghet,
- samt styrning och utveckling av verksamheten.

Skolenkätens frågor syftar till att ge underlag för Skolinspektionens bedömning av de områden som tillsynen fokuserar på, t.ex. om eleverna känner sig trygga i skolan.

I enlighet med det nya uppdraget att mäta och överföra upplevd skolkvalitet till Skolverkets valda skola-verktyg (SFS 2015:195) innehåller enkäten även frågor riktade till föräldrar och elever av kundundersökningskaraktär.

Skolenkätens frågeområden och frågor är anpassade utifrån vem som besvarar enkäten och finns därför i flera versioner, en enkät till respektive grupp:

- Elever i årskurs 5
- Elever i årskurs 9 och gymnasiets år 2
- Vårdnadshavare med barn i förskoleklass
- Vårdnadshavare med barn i grundskolan
- Vårdnadshavare med barn i grundsärskolan
- Pedagogisk personal i grundskolan och gymnasiet

I tabell 2 på nästa sida redovisas vilka bedömningsområden som ligger till grund för de olika enkäterna samt hur frågeområdena är relaterade till dessa.

Tabell 2. Skolenkätens bedömningsområden och frågeområden i respektive enkätversion.

BEDÖMNINGSGRUPP	FRÅGEGRUPP	ELEVER		PP	VH
		åk 5	9/år		
Undervisning och lärande	Veta vad som krävs	x	x		x
	Information om utbildningens mål			x	
	Stimulans och utmaningar			x	
	Stimulans	x	x		x
	Tillit till elevens förmåga	x	x	x	
	Anpassning efter elevens behov	x	x	x	x
	Elevinflytande			x	
	Utmaningar	x	x		
Extra anpassningar och särskilt stöd	Anpassning efter elevens behov	x	x	x	x
	Särskilt stöd			x	x
	Elevhälsa			x	
Bedömning och betygssättning	Veta vad som krävs	x	x		x
	Elevens utveckling				x
	Information om utbildningens mål			x	
	Bedömning och betygssättning			x	
Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ordningsregler	x	X	x	
	Studiero/arbetsro	x	x	x	x
	Trygghet	x	x	x	x
	Förhindra kränkningar	x	x	X	x
Förutsättningar för lärande och trygghet	Argumentation och kritiskt tänkande	x	x	x	
	Samverkan av undervisning			x	
	Grundläggande värden i undervisningen		x	x	
	Grundläggande värden på skolan	x	x	x	x
	Elevhälsa	x	x	x	x
Styrning och utveckling av verksamheten	Pedagogiskt ledarskap			x	
	Utveckling av utbildningen			x	
Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna (huvudman)	Modersmålsundervisning				x
	Mottagande i grundsärskolan**				x
Förutsättningar för utbildningen i fritidshemmet	Fritidshem***				X
Väljaskola-frågor	Nöjdhet	x	x		x
	Rekommenderar		x		x

Pp=Pedagogisk personal, VH= Vårdnadshavare, *endast vårdnadshavare med barn i grundskola och grundskola, **endast vårdnadshavare med barn i grundsärskola, ***endast vh med barn i f-klass, g-särskola och gr sk åk 1-4

3.4 Svartalternativ

Samtliga enkäter i Skolenkäten är huvudsakligen utformade med påståenden, där det finns följande svartalternativ:

- Stämmer helt och hållet
- Stämmer ganska bra
- Stämmer ganska dåligt
- Stämmer inte alls
- Vet ej

För ett fåtal områden är det istället formulerade frågor (ej påståenden) och för dessa finns svartalternativen:

- Ja
- Nej
- Vet ej

Svartalternativen *ja*, *nej* och *vet ej* används som så kallade filterfrågor som styr vilka följdfrågor som ställs och finns endast i enkäten till vårdnadshavare (till exempel *Har du eller annan vårdnadshavare till ditt barn ett annat språk än svenska som modersmål?* och *Får ditt barn särskilt stöd i skolan?*).

3.5 Insamlingsmetod

Skolenkäten genomförs som webbenkät och insamlingen genomförs av ett externt företag på uppdrag av Skolinspektionen.⁴

3.6 Översättningar

För att så många som möjligt ska kunna besvara undersökningen finns enkäten översatt till flera språk. De språk som vi har översatt enkäten till i enkätomgång tio, vårterminen 2015, är följande:

Skolenkäten till vårdnadshavare: arabiska, engelska, finska, kurmanji, romani chib arli, ryska, somaliska och sorani.

Skolenkäten till elever: arabiska, engelska, somaliska

Vilka språk som Skolenkäten översätts till grundas på dels språklig utbredning i riket, dels på språklig utbredning bland nyanlända. Den enkät som riktar sig till föräldrar har prioriterats i översättningarna.

⁴ Utförare av insamlingen våren 2015 är CMA Research AB.

4 Genomförande

Genomförandet av Skolenkäten – från och med att Skolinspektionen informerar huvudmännen⁵ om Skolenkäten till och med att resultatet presenteras – sträckte sig över totalt sex månader, varav enkätperioden pågick under sex veckor.

Undersökningens genomförande kan delas in i fyra perioder:

- Uppgiftsregistrering huvudmän
- Uppgiftsregistrering skolenheter
- Datainsamling
- Databearbetning och resultatredovisning

4.1 Uppgiftsregistrering, huvudmän

Den 20 november 2014 skickade Skolinspektionen ett brev till alla huvudmän som ingick i enkätomgången våren 2015. I informationsbrevet ombads huvudmännen att kontrollera och uppdatera uppgifter om sina skolor via en webbportal. Uppgifterna i portalen hämtades från skolenhetsregistret och byggde således på aktuell information. Sista dag för huvudmännen att inkomma med kontaktuppgifter var den 3 december, 2014.

4.2 Uppgiftsregistrering, skolenheter

Den 14 januari 2015 skickade Skolinspektionen ett brev till alla skolenheter som ingick i undersökningen enligt enligt de kontaktuppgifter som inrapporterats av huvudmännen. Brevet skickades till rektor för respektive skolenhet. I detta brev ombads rektor att via en webbportal komplettera uppgifter om skolenheten.

Rektorerna ombads att

- registrera antalet pedagogisk personal
- registrera totalt antal elever i grundskolan, grundsärskolan och förskoleklass
- registrera antalet klasser i årskurs fem, nio och gymnasiets år två
- registrera e-postadresser till klassföreståndare i åk 5, 9 och gymnasiets år 2

I en automatiserad process fick därefter rektor lösenord, enkätlinkar och informationsbrev till vårdnadshavare, pedagogisk personal och elever som skulle användas inför enkätstart.

⁵ Huvudmännen är kommunen för kommunala skolor och skolföretagsledningen för fristående skolor. I ett fåtal fall är huvudmannen landstinget.

Sista dag att inkomma med kontaktuppgifter var den 26 januari, 2015.

4.3 Datainsamling

Datainsamlingen, d.v.s. den tid som webbenkäten var möjlig att besvara, pågick mellan den 26 januari och den 6 mars 2015. I ett utskick till samtliga rektorer den 26 januari påmindes rektorerna om att informera de målgrupper som berördes av undersökningen. Bland annat ombads rektorerna i alla grund- och grundsärskolor att distribuera informationen om undersökningen tillsammans med enkätlinkar och lösenord till vårdnadshavarna.

Sista dag för att besvara enkäten var den 6 mars. Enkäten var därmed öppen för att besvaras under totalt sex veckor.

Vårdnadshavare besvarade enkäten för sitt/sina barns skola/skolor genom det för skolan specifika lösenordet som rektor skickade ut, ett lösenord för respektive skolform och skolenhet. Eleverna besvarade enkäten med hjälp av unika lösenord distribuerade från rektor via respektive klassföreståndare. Den pedagogiska personalen besvarade enkäten via unika lösenord distribuerade via rektor.

4.4 Databearbetning och resultatredovisning

Mellan den 6 och 19 mars 2015 tvättades datamängden på felaktigheter, exempelvis dubbelregistrerade skolklasser, nonsenssvar (baserat på rimliga svarstider) och andra eventuella felregistreringar. Därpå följde bearbetning av data och framställande av resultat som presenterades i rapportform. För varje skolenhet erhöles en rapport per respondentgrupp, givet att kriterierna för kvalitet och anonymitet var uppfyllda (se vidare under rubiken "resultatredovisning"). För varje huvudman presenterades även en huvudmannarapport (per respondentgrupp) med samlat resultat för huvudmannen i jämförelse med totalt resultat för omgången. Resultatet presenterades på SIRIS <http://siriskolverket.se/siris/f?p=SIRIS:83:0::NO::>

och på Skolinspektionens webbplats <http://www.skolinspektionen.se/sv/Beslut-och-rapporter/> den 4 maj 2015. Totalt resultat för respektive respondentgrupp tillsammans med en analys presenterades på Skolinspektionens webbplats den 23 juni 2015 <http://www.skolinspektionen.se/sv/Statistik/Statistik-om-Skolenkaten/Skolenkaten-VT-2015/#>

Skolinspektionen har efter upphandling gett företaget CMA Research AB i uppdrag att hantera all datainsamling. CMA Research har även bistått med teknisk support och påminnelser per telefon.

4.5 Påminnelser

Under hela insamlingsperioden skickades ett flertal påminnelser ut via e-post, varav en del allmänna och en del riktade till specifika skolor och/eller klasser. Mot slutet av kontaktinsamlingsperioden och datainsamlingsperioden genomfördes även påminnelser via telefon.

5 Svarsfrekvens

Enkätomgång 10, våren 2015 besvarade 59 197 elever, 21 208 pedagogisk personal och 73 555 vårdnadshavare Skolenkäten. Totalt deltog 1 652 skolenheter i 62 kommuner och 55 större skolföretag⁶.

I tabell 5 respektive tabell 6 nedan framgår antal svar samt svarsfrekvens för respektive respondentgrupp för aktuell och tidigare genomförda enkätomgångar. I och med vårens enkätomgång, omgång 10, har vi totalt sedan omgång 1 fått 641 466 enkätsvar (varav 284 932 elever, 107 504 pedagogisk personal och 249 030 vårdnadshavare).

Tabell 5: Antal svar för respektive respondentgrupp och insamlingsomgång

	2010	2011		2012		2013		2014		2015
	HT	VT	HT	VT	HT	VT	HT	VT	HT	VT
Elever										
Åk 5	5856	7886	8309	6368	14617	6461	15632	3252	13227	23488
Åk 9	6007	7282	8096	5823	11499	5765	13097	3307	10546	18120
År 2/3	11115	4907	12591	5957	6999	5502	10910	4718	10006	17589
Pedagogisk personal										
Grundskola	5287	6348	6273	4761	10323	4893	11122	2699	9880	15617
Gymnasiet	4354	1656	3841	1968	2531	2007	3401	1554	3398	5591
Vårdnadshavare										
Förskoleklass	**	**	**	**	3979	1331	3995	984	3309	9144
Grundskola	4041	4100	16083	13135	29143	13596	37702	9173	33711	63780
Grundsärskola	**	**	**	100	200	128	380	92	279	645
Totalt	36660	32179	55193	38112	79291	39683	96239	25779	84356	153974

⁶ Större skolföretag = enskilda huvudmän med minst två skolenheter i samma skolform

Tabell 6: Svarsfrekvens (%) för respektive respondentgrupp och insamlingsomgång

	2010	2011		2012		2013		2014		2015
	HT	VT	HT	VT	HT	VT	HT	VT	HT	VT
Elever										
Åk 5	87 %	91 %	89 %	89 %	89 %	86 %	90 %	93 %	89 %	87 %
Åk 9	72 %	76 %	82 %	78 %	76 %	75 %	79 %	80 %	77 %	77 %
År 2/3	59 %	66 %	65 %	72 %	70 %	72 %	74 %	80 %	75 %	72 %
Pedagogisk personal										
Grundskola	71 %	75 %	73 %	74 %	70 %	71 %	72 %	79 %	75 %	70 %
Gymnasiet	67 %	75 %	69 %	71 %	73 %	73 %	72 %	79 %	76 %	69 %
Vårdnadshavare*										
Förskoleklass	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**
Grundskola	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**
Grundsärskola	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**

* = uppgift finns ej, endast antalet svar registreras.

När det gäller Skolenkäten till vårdnadshavare redovisas endast antal svar. Detta beror på att vi i dagsläget inte har system för att kontrollera att vi endast får ett svar per barn och därför inte kan beräkna svarsfrekvens med tillräcklig tillförlitlighet. Även om vi anger att vi vill ha ett enkätsvar per barn kan vi inte utesluta att enkäten besvaras av båda vårdnadshavarna i vissa fall.

6 Resultatredovisning

Resultatet av Skolenkätens frågor redovisas dels per påståenden och dels per frågeområde (gäller ej årskurs 5 där endast resultatet per påstående redovisas). Resultatet av ett frågeområde som består av tre frågor redovisas i form av ett indexvärde. En skolenhets resultat jämförs i aktuell rapport mot det totala resultatet för skolhuvudmannens⁷ samtliga skolenheter samt med samtliga undersökta skolenheter under samma enkätomgång. Resultatet redovisas per respondentgrupp och för varje enskild skolenhet och skolhuvudman samt totalt för enkätomgången.

För de skolor i de kommuner som är föremål för Skolinspektionens regelbundna tillsyn kommande termin är resultatet ett underlag för bedömning av hur omfattande tillsynen ska vara för de enskilda skolenheterna. Därefter används skolresultatet som underlag inför och under ett skolbesök samt i skolbeslutet. Delar av enkätresultatet utgör även ett underlag för Skolverkets informationstjänst för föräldrar och elever, www.valjaskola.se.

Efter avslutad enkätomgång blir resultatet för en enskild skolenhet och huvudman nedladdningsbar på Skolinspektionens webbplats under "Beslut och rapporter" samt på Skolverkets internetbaserade resultat- och kvalitetsinformationssystem (SIRIS). Totalrapporter för varje respondentgrupp – elever, pedagogisk personal och vårdnadshavare finns också tillgängliga via Skolinspektionens hemsida under "Statistik".

6.1 Beräkning av indexvärde

Varje frågeområde består av tre påståenden (åk. 5 undantaget då denna enkätversion inte innehåller lika många frågor). Redovisningsenheter i resultatredovisningen utgörs dels av antal och andel svarande för respektive svarsalternativ för de olika påståendena, och dels i form av ett gemensamt mått- ett index - för de tre påståendena i respektive frågeområde. Beräkning av ett index går till så att de olika svarsalternativen på de olika frågorna ges ett värde som sedan summeras och delas på antalet svar (se tabell 6).

⁷ Med skolhuvudman avses den som anordnar en skolverksamhet, till exempel en kommun, ett bolag eller en förening som driver en fristående skola.

Tabell 6. Beräkningen av index i Skolenkäten

SVARSALTERNATIV	VÄRDE I BERÄKNINGEN
Stämmer helt och hållet	10
Stämmer ganska bra	6,67
Stämmer ganska dåligt	3,33
Stämmer inte alls	0
Vet ej	Exkluderas från beräkningarna

Har man till exempel svarat "stämmer helt och hållet" på den första frågan, "stämmer ganska dåligt" på den andra frågan och "stämmer ganska bra" på den tredje frågan i ett index får man följande värde: $10+3,33+6,67=20$. Detta värde delas sedan på antalet svar, vilket här ger ett indexvärde på $20/3=6,67$.

I beräkningen av indexvärdet ges svarsalternativen för negativa påståenden omvänt värde för att på så sätt gå i linje med de övriga påståendena.

Genom att jämföra skolans indexvärde i ett frågeområde jämfört med samtliga medverkande skolenheter i enkätomgången kan man se om skolenhetens resultat avviker positivt eller negativt från genomsnittet. Motsvarande jämförelse kan även göras på påståendenivå.

Jämförelser mellan olika frågeområden och index ger generell information om hur olika områden bedöms inom skolan. Frågeområden som har låga indexvärden indikerar områden som samtliga skolor generellt har problem med och frågeområden som har höga indexvärden indikerar områden som samtliga skolor generellt lyckas väl inom.

6.2 Principer för att redovisa resultaten

Resultatredovisningen av Skolenkäten är styrd av ett antal olika kvalitets- och anonymitetsprinciper. Dels är det angeläget att skydda enskilda respondenters svar, det vill säga inga enskilda svar ska kunna kopplas till en specifik person, och dels så är det viktigt att resultatet håller en hög kvalitet och är tillförlitligt.

6.2.1 Kvalitet

För att säkra resultatens tillförlitlighet måste följande kriterier vara uppfyllda för att resultaten ska redovisas:

- Minst 65 % måste ha besvarat Skolenkäten på skolenheten för att resultatet ska redovisas.
- Minst 20 personer måste ha besvarat Skolenkäten på skolenheten för att resultaten för enskilda påståenden ska redovisas. Om det är 10-19 per-

soner som har besvarat Skolenkäten på skolenheten redovisas dock medelvärde för respektive påstående.

- Minst fem personer måste ha besvarat Skolenkäten på skolenheten för att resultatet för indexvärdena ska redovisas.
- Enkät svar med svarstid under två minuter för elever i åk 9 och år 2 och under en minut för elever i åk 5 rensas bort.

6.2.2 Anonymitet

För att det inte ska vara möjligt att kunna identifiera enskilda svarande finns ett antal begränsningar för hur resultatet för den enskilda skolenheten redovisas.

- För att resultatet för ett enskilt svarsalternativ, till exempel Stämmer helt och hållet, ska redovisas krävs att minst fem personer har angett svarsalternativet. Om det är färre än fem personer som har angett ett visst svarsalternativ maskeras resultatet automatiskt för att säkra anonymiteten. Om endast ett svarsalternativ har färre än fem svar maskeras även det svarsalternativ med näst minst antal svar för att det inte ska vara möjligt att räkna ut hur många som angett det andra alternativet.
- Minst fem personer måste ha besvarat enkäten i respondentgruppen (för elever i årkurs 5 är det minst tio personer)

6.3 Andel skolenheter som får resultatrapport

På grund av de kvalitets- och anonymitetsprinciper som vi tillämpar erhåller inte samtliga medverkande skolenheter resultatrapporter. Fördelningen mellan andelen som får respektive inte får resultatrapport samt anledningen till att resultat inte erhålls under de två senaste enkätomgångarna redovisas i tabell 7.

Tabell 7. Andel skolor som fått rapporter VT 2015 och HT 2014. * För elever i åk 5 = färre än 10 svarande (dessa har ej index). För övriga respondentgrupper = färre än 5 svarande

MEDVERKANDE SKOLENHETER		SKOLENHETER SOM FÅTT RAPPORTER		SKOLENHETER SOM INTE FÅTT RAPPORTER							
				Varav noll registrerade		Varav för få svarande*		Varav svarsfrekvens under 65%		Totalt	
VT-15	Antal	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Elev											
Åk 5	873	695	80%	0	0%	162	91%	16	9%	178	20%
Åk 9	421	342	81%	0	0%	35	44%	44	56%	79	19%
År 2	311	226	73%	0	0%	13	15%	72	85%	85	27%
Pedagogisk personal											
Grundskola	1227	795	65%	0	0%	210	49%	222	51%	432	35%
Gymnasiet	336	218	65%	0	0%	45	38%	73	61%	119	35%
Vårdnadshavare											
Förskoleklass	913	633	69%	0	0%	280	100%	-	-	280	31%
Grundskola	1229	1143	93%	0	0%	86	100%	-	-	86	7%
Grundsärskola	177	46	26%	0	0%	131	100%	-	-	131	74%
HT-14	Antal	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Elev											
Åk 5	554	414	75%	0	0%	131	94%	9	6%	140	25%
Åk 9	255	202	79%	1	2%	24	45%	28	53%	53	21%
År 2	182	150	82%	1	3%	8	25%	23	72%	32	18%
Pedagogisk personal											
Grundskola	728	530	73%	1	1%	116	59%	81	41%	198	27%
Gymnasiet	183	151	83%	0	0%	9	28%	23	72%	32	17%
Vårdnadshavare											
Grundskola och förskoleklass	734	690	94%	19	43%	25	57%	-	-	44	6%
Grundsärskola	124	20	16%	39	38%	65	63%	-	-	104	84%

7 Ändringar i Skolenkäten

Skolenkäten har sedan starten kontinuerligt utökats med avseende på respondentgrupper. Dessutom är formuläret under kontinuerlig utveckling och enkäterna revideras vid behov till exempel efter förändringar i skollag, läroplaner och bedömningsunderlag. Enkäterna ses även alltid över inför varje kommande datainsamlingsperiod och inkomna synpunkter och kommentarer från vårdnadshavare och andra respondentgrupper tas i beaktande. I detta avsnitt redogörs för ändringar som genomfördes inför enkätomgång 10, 2015.

7.1 Enkäten

Nya frågor om nöjdhet

Enligt ändring i Skolinspektionens regleringsbrev per 26 juni 2014 ska Skolenkät förändras enligt följande:

Skolinspektionen ska i enlighet med vad som anges i propositionen *Villkor för fristående skolor m.m.* (prop. 2013/14:112) revidera den så kallade skolenkäten samt vidta de åtgärder som i övrigt krävs för att kunna överföra information om elevers och föräldrars upplevda kvalitet till Skolverket för publicering i det nya informationssystem [www.valjaskola.se] som ska tas i drift 2015. Skolinspektionen ska samråda med Skolverket om uppdragets genomförande.

Som ett led i detta lades frågor till i elev- och vårdnadshavarenkäterna inför enkätomgång 10 gällande om man är nöjd med sin skola samt om man skulle rekommendera den. Följande frågor lades till per respondentgrupp (med samma svarsskala som för övriga frågor):

Elever åk 5	Elever åk 9/gymnasiets år 2	Vårdnadshavare
Jag är nöjd med min skola som helhet	Jag är nöjd med min skola som helhet	Jag är nöjd med mitt barns skola som helhet
	Jag skulle rekommendera min skola	Jag skulle rekommendera mitt barns skola

Borttagna frågor om erbjudande av utbildningsplats

Inför vårens enkätomgång ströks följande frågor till om erbjudande av utbildningsplats.

7.2 Frekvens

Enligt det nya uppdraget reviderades även frekvensen av Skolenkäten till vartannat år, vilket innebar att omfattningen på enkätomgången ökade väsentligt. Höstens enkätomgång deltog en fjärdedel av alla Sveriges grund-, grund-sär och gymnasieskolor.

7.3 Resultatredovisning

För att förtydliga spridningen av resultatet per indexområde utvecklades resultatrapporterna till att även omfatta så kallade boxplotdiagram. Genom boxplotdiagrammen kan man se var en skolenhet eller huvudman placerar sig jämfört med övriga deltagande skolor i enkätomgången, avseende ett frågeområde. Boxplotdiagrammet ger ytterligare stöd för ett visst indexvärde.

8 Bortfall

8.1 Externt bortfall

Undersökningar av detta slag är alltid förknippade med ett visst externt bortfall, det vill säga personer som egentligen skulle ingå i undersökningen, men som inte deltagit beroende på att de inte vill eller kan besvara undersökningen. Skolenkäten har en i sammanhanget hög svarsfrekvens men vi kan notera skillnader i bortfall mellan olika respondentgrupper, till exempel att svarsfrekvensen är lägre bland äldre elever än yngre. Eftersom vi redovisar resultatet för de olika elevergrupperna separat utgör detta emellertid inte något problem.

En av orsakerna till att det externa bortfallet är högre bland de äldre eleverna är att elever som går yrkesinriktad gymnasiesutbildning genomför arbetsplatsförlagd praktik. Under praktikperioden är elevernas kontakt med skolan begränsad och Skolinspektionen har därigenom svårare att nå ut till denna elevgrupp.

När det gäller vårdnadshavare har inte alla dator och/eller e-postadress. Skolorna är också olika bra på att informera vårdnadshavare om Skolenkäten, vilket i sin tur får konsekvenser för antalet svar i denna grupp.

8.2 Internt bortfall

Det interna bortfallet innebär att en person som valt att medverka i undersökningen inte besvarar alla frågor som ställs. Webbenkätens konstruktion medför att respondenten inte kan hoppa över en fråga utan att besvara den, vilket innebär att det inte blir något internt bortfall utifrån det faktum att samtliga frågor besvaras. Respondenten kan dock välja att inte fullfölja enkäten, vilket vi dock räknar som externt bortfall.

8.3 Tolkningsutrymme/Tillförlitlighet

Skolenkäten är en totalundersökning i avseendet att alla skolor i de kommuner/enskilda huvudmän som ingår i undersökningen deltar. Under våren 2015 besvarades enkäten av drygt 150 000 respondenter. För elever i årskurs 5 var svarsfrekvensen hela 87 procent. Den totala svarsfrekvensen för elever och pedagogisk personal var 75 procent. Dock besvaras Skolenkäten till elever inte av samtliga årskurser vid skolan, vilket innebär att utvalda årskurser får fungera som indikation för samtliga elever vid skolan. För att minimera riskerna för snedvridning av resultaten som en följd av detta riktas Skolenkäten i grundskolan till såväl yngre (åk 5) som äldre (åk 9) elever. Kvaliteten på undersökningen får därför anses god och tolkningsutrymmet stort.

Vid tolkning av resultaten är det dock viktigt att tänka på att de frågeområden som mäts i Skolenkäten enbart belyser delar av det som Skolinspektionen granskar i sin tillsyn. I inspektionen samlas även annan information in som på andra sätt beskriver verksamheten. All information om skolenheterna vägs sedan samman till en helhetsbedömning.

Det sammantagna (totala) enkätresultatet för samtliga skolenheter baseras inte på ett slumpmässigt, nationellt representativt urval vilket behöver beaktas vid tolkningen av resultatet. Det bör dock poängteras att resultaten baseras på ett mycket stort underlag (en fjärdedel av alla skolor deltog i omgången) vilket borgar för att resultaten ändå ger en god indikation på nationell nivå. Då omständigheterna för- och på en enskild skolenhet kan komma att ändras fort gäller principen att ju färskare resultat, desto högre grad av tillförlitlighet. På övergripande nivå är resultaten mer stabila över tid.

Skolenkäten har i omgångar kvalitetssäkrats av SCB, både med kognitiva intervjuer och genom skrivbordsgranskning. Internt på myndigheten genomfördes kvalitetssäkring genom pilotomgången och ett antal utvärderingsseminarier. Mindre justeringar kvalitetssäkras enbart internt. För att bibehålla så hög svarsfrekvens som möjligt finns möjligheten att besvara enkäterna på olika språk, för vårdnadshavare upp till nio olika språk insamlingsomgång 10, våren 2015. Informationsbrevet har även som syfte att bidra till att sätta frågorna i ett sammanhang, vilket ökar kvaliteten på svaren.

Flera påminnelser görs riktat till de skolor som har låg svarsfrekvens. Slutligen ökas kvaliteten på undersökningen då datamaterialet tvättas för att få bort dubbelregistreringar av klasser med mera innan sammanställning. För Skolenkäten till vårdnadshavare redovisar vi inte svarsfrekvens. Detta beror på att vi inte har tillgängliga sammanställningar med kontaktuppgifter till vårdnadshavare på en skola (exempelvis e-postlistor). Vi samlar dock in uppgifter om totalt antal elever på skolan och instruerar föräldrarna att enkäten ska besvaras en gång per elev men avvikelser från instruktionen kan förekomma.